

Dnr 135/1.5.2/2014

2014-02-05

Till

**UTBILDNINGSDEPARTEMENTET
NATURVÅRDSVERKET**

REDOVISNING AV MILJÖLEDNINGSARBETET VID SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA

I bilaga redovisas miljöledningsarbetet vid Södertörns högskola enligt förordning 2009:907.

Förutsättningar

Södertörns högskola hade 2013:

- 6 984 helårsstudenter
- 649 helårsarbetskrafter
- 53 831 kvm LOA

Hyresvärd är Stiftelsen Clara, vars enda uppgift är att försörja Södertörns högskola med lokaler.

Kommentarer till redovisningen

Redovisning av energianvändning per årsarbetskraft är missvisande vid en jämförelse av högskolor och universitet mot andra myndigheter, eftersom de flesta energianvändare vid högskolor är studenter.

Verksamhetsel har inte kunnat separeras från fastighetsel. Den har därför schablonmässigt beräknats som 60 % av total elanvändning, enligt uppgift från en undersökning utförd av Energimyndigheten och ÅF.

Redovisning enligt uppdrag, Södertörns högskola 14-02-18

Sören Jansson

Prorektor

Tord Eriksson

Miljösamordnare

Bilaga:

Miljöredovisning enligt mall

Beslutad av rektor

Dnr 135/1.5.2/2014

2014-02-18

Årsredovisning av miljöledningsarbetet vid Södertörns högskola 2013 till
Utbildningsdepartementet och Naturvårdsverket

ÄRENDEMENING

Enligt förordning 2009:907 ska statliga myndigheter årligen redovisa sitt miljöledningsarbete enligt mall i bilaga till förordningen. Redovisningen ska undertecknas av myndighetschef.

Beslut

Rektor beslutar att avge redovisning enligt bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Moira von Wright efter föredragning av Planeringsstrateg Catarina Ludwig. I handläggningen har även miljösamordnare Tord Eriksson deltagit.

Redovisning av miljöledningsarbetet 2013

Södertörns högskola

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Del 1 Miljöledningssystemet

Miljöcertifiering

Myndigheten är inte miljöcertifierad.

Miljöpolicy

POLICY FÖR MILJÖ OCH HÅLLBAR UTVECKLING

Södertörns högskola utbildar och forskar inom humaniora, samhällsvetenskap, teknik och naturvetenskap. Som en modern och nyskapande högskola ska Södertörns högskola bedriva ett aktivt och ansvarsfullt arbete, såväl lokalt, regionalt som globalt, för att tillförsäkra att nuvarande och kommande generationer garanteras en hälsosam och god miljö. Högskolan ska främja ett långsiktigt och kontinuerligt miljöarbete, som bygger på ständiga förbättringar. Till grund för det miljöarbete som bedrivs vid Södertörns högskola ligger gällande miljölagstiftning samt övriga miljökrav som berör högskolan.

Södertörns högskola ska genom integration av hållbarhet i organisationen systematiskt förebygga och minska sin miljöbelastning samt öka sin positiva miljöpåverkan. Därtill ska miljöhänsyn vägas in vid samtliga beslut som rör verksamheten, såväl utbildning, forskning som administration. Högskolan ska även genomföra regelbundna interna miljörevisioner för att säkerställa att uppsatta mål nås.

En aktiv medverkan från medarbetare och studenter är en förutsättning för att Södertörns högskolas miljöarbete ska nå framgång. Vidare ska högskolan förmedla en medvetenhet om miljö- och hållbarhetsfrågor till medarbetare och studenter, samt skapa förutsättningar för att förse studenter med relevant kompetens avseende dessa frågor i förhållande till respektive utbildning, för att därmed främja nya idéer och faktiska handlingar rörande hållbar utveckling. Likaså ska forskning samt samverkan med det omgivande samhället integrera perspektivet hållbar utveckling. Den centrala förvaltningen ska vara miljömedveten och arbeta resurseffektivt.

Södertörns högskola ska vid upphandling och inköp beakta miljöhänsyn samt prioritera åtgärder i den ordning där de har störst effekt i förhållande till kostnaden. Därutöver ska högskolan ständigt arbeta för att minska sin material och energianvändning samt minska sitt utsläpp av föroreningar till mark, luft och vatten.

Både medarbetare och studenter vid Södertörns högskola har ett personligt ansvar för att verka i enlighet med högskolans policy för miljö och hållbar utveckling.

Miljöutredning

Miljöutredningen uppdaterades 2011.

Aktiviteter med betydande direkt och indirekt miljöpåverkan

Enligt miljöutredning 2011:

- utbildning, forskning och samverkan med det omgivande samhället,
- studentmedverkan,
- kompetensutveckling och information till personalen,
- resor,
- energiförbrukning,
- materialanvändning,
- avfallshantering.

Interna miljömål

Enligt Södertörns högskolas mål- och handlingsplan, beslutad i juni 2013:

- Integreringen av hållbar utveckling i mål, innehåll och examinationer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Södertörns högskola ska öka.
- Södertörns högskola ska öka mängden forskning samt stärka samverkan med det omgivande samhället inom hållbar utveckling.
- Södertörns högskola ska öka antalet aktiviteter och samverkansprojekt inom hållbar utveckling tillsammans med studenterna vid högskolan.
- Samtliga chefer eller motsvarande vid högskolan ska under 2014 ha genomgått en utbildning i miljöledning.
- 10 procent av det totala antalet anställda vid Södertörns högskola ska årligen delta i kompetensutveckling rörande hållbar utveckling.
- Södertörns högskola ska minska utsläppen av koldioxid från tjänsteresor med 5% räknat per årsarbetskraft t.o.m. 2015 jämfört med utsläppen för 2012.
- Södertörns högskola ska i samverkan med fastighetsägaren Stiftelsen Clara minska energianvändningen med 20% per kvadratmeter t.o.m. 2015 jämfört med 2011.
- Södertörns högskola ska öka andelen inköp och upphandlingar, mätt i ekonomiskt värde, där det ställs sociala, etiska samt miljömässiga krav.
- Södertörns högskolas pappersanvändning, både kontorspapper och trycksaker, ska minska med 20% räknat i vikt t.o.m. 2015 jämfört med 2011.
- Södertörns högskola ska öka andelen avfall som materialåtervinns eller komposteras med 5% t.o.m. 2015 jämfört med 2011.

Handlingsplan och åtgärder

Ett antal olika uppdrag har specificerats och lagts ut till olika instanser i organisationen. Utrymmet i detta svarsformulär tillåter inte att alla åtgärder skrivs in. Därför bara några exempel nedan :

Till mål för integrering av hållbar utveckling

Uppdrag till fakultetsnämnden:

- Att i samverkan med miljösamordnaren och Högskolebiblioteket inventera nuläget avseende integrering av hållbar utveckling i utbildning och forskning vid högskolan.

Till prefekter

- Att stödja program- och kursansvariga för att integreringen av hållbar utveckling inom utbildningarna ska öka, vilket t.ex. kan ske genom att arrangera kollegiala möten kring hållbarhetsfrågor, där inspirationen hämtas från olika framgångsexempel, samt att värna om att hållbarhetsfrågor inkluderas vid kursutveckling och kursplanearbete.

Till mål för studentmedverkan

Uppdrag till institutionerna:

- Att synliggöra Södertörns högskolas arbete med hållbar utveckling för högskolans studenter.
- Att utveckla samarbetet högskolans studentkår och dess föreningar kring hållbar utveckling.

Till mål för kompetensutveckling

Uppdrag till Personalavdelningen:

- Att i samverkan med miljösamordnaren planera, organisera och genomföra lämpliga utbildningar inom miljöledning för olika personalkategorier i enlighet med de kompetensbehov som identifieras för olika befattningar.
- Att inkludera frågor som rör högskolans arbete med hållbar utveckling i medarbetarundersökningen för personal .

Till mål för resor

Uppdrag till Personalavdelningen:

- Att i samband med t.ex. friskvårdssatsningar uppmuntra anställda till att cykla eller gå till arbetet.

Till Avdelningen för IT:

- Att i samverkan med Högskolebiblioteket sprida kunskap om användning av elektroniska möten och videokonferenser bland de anställda på högskolan.

Till mål för Energiförbrukning

Uppdrag till Fastighetsavdelningen:

- Att vid alla större om- och tillbyggnationer ställa miljökrav som motsvarar "Miljöbyggnad", med lägsta nivå silver.
- Att i samråd med Avdelningen för IT och teknik samt fastighetsförvaltningen inleda försök för att koppla lokalbokningen till inneklimatsystemet, där aulan förslagsvis utgör ett av försöksobjekten.

Uppdrag till IT-avdelningen:

- Att i samverkan med miljösamordnaren utveckla styrdokument för "Grön IT" och kommunicera detta tydligt inom hela högskolan.

Till mål för Materialanvändning

Uppdrag till Ekonomiavdelningen:

- Att verka för att miljömärkta produkter synliggörs i beställningssystem.

Uppdrag till Fastighetsavdelningen:

- Att ställa miljökrav på restauratörer vid inbjudan till uthyrning av restauranglokaler, som t.ex. miljömärkta produkter, transporter, avfallshantering, matsvinn och miljöcertifiering.
- Att tillse att allt kontorspapper som köps in till högskolan motsvarar miljökrav för en oberoende miljömärkning t.ex. Svanen och EU ECO-Label.

Till kommunikationsavdelningen:

- Att säkerställa att Södertörns högskolas profilprodukter köps in med hänsyn taget till sociala, etiska och miljömässiga aspekter.

Till mål för avfall:

Uppdrag till Fastighetsavdelningen:

- Att under 2013 utveckla en avfallsplan för högskolan som därefter årligen uppdateras.
- Att avfallsansvariga på högskolan tillsammans med fastighetsägaren, institutioner samt lokalvården dels verkar för att allt avfall ska källsorteras i enlighet med avfallsplanen, dels informerar brukarna om vad som sker med avfallet.
- Att tillsammans med fastighetsägaren verka för en effektivare avfallshantering samt färre avfallstransporter, genom att förbättrade avfallsutrymmen och genom komprimering av lämpliga avfallsfraktioner.

Måluppfyllelse

Målen enligt ovan gäller sedan 1 juli 2013 och det är ännu för tidigt att göra en heltäckande uppföljning.

Några av målen har dock uppfyllts, t.ex. att "under 2013 utveckla och implementera en "mötes- och resepolicy", och att öka tillgängligheten till källsortering med 10 nya källsorteringsmöbler per år under 2013 och 2014. "Att inkludera frågor i medarbetarundersökningen för personal, som rör högskolans arbete med hållbar utveckling" är också klart. "Att senast 2014-06-30 genomföra en resvaneundersökning" ser ut att genomföras inom kort. Den totala energiförbrukningen har under 2013 minskat med 9 %, ett stort steg mot målet att minska med 20 % från 2011 t.o.m. 2015.

De miljömål som gällde för den tidigare perioden t.o.m. 2012 uppfylldes för energi- och upphandlingsområdena. För övriga områden (resor, återvinning m.m.) var det svårt att bedöma effekten pga av tidigare osäkra leverantörsuppgifter eller osäkra uppgifter om utgångsläget.

Kunskap och utbildning

Informationen på högskolans hemsida har uppdaterats och omstrukturerats under året. Miljöarbetet har också vid flera tillfällen kommunicerats via högskolans "interna nyheter" på nätet.

Information om miljöarbetet ges till alla nyanställda två gånger per år. Miljösamordnaren informerar om miljöarbetet vid olika arbetsplatsmöten, några gånger per år.

Intern miljörevision har under året genomförts vid fyra olika avdelningar/institutioner.

IT för minskad energianvändning

Teknik för fjärrkontrollerad underhåll och avstängning av datorer används sedan ett par år och vidareutvecklas nu.

Ett nytt system för kopiatorer med "follow me print"-teknik ("PaperCut") har införts som minskar pappers- toner- och energiförbrukning.

Närvaro- och tidsstyrning av belysning och ventilation har förbättrats.

IT för minskat antal tjänsteresor

Högskolans videokonferenssystem har använts mer än tidigare år.

Adobe Connect Pro för webbmöten och distansundervisning har fått ökad användning.

Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

Antal årsarbetskrafter och kvadratmeter

Antal årsarbetskrafter: 649

Antal kvadratmeter lokalyta: 59 000

1. Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp av koldioxid

	Kg CO ₂ Totalt			Kg CO ₂ /årsarbetskraft		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
Flygresor under 50 mil	34 926	30 894	5 600	54	46	8
Bilresor	15 341	11 438	11 758	24	17	17
Tågresor	1,70	1,20	1,50	0,003	0,002	0,002
Bussresor			0			0,00
Maskiner och övriga fordon	0	0	0	0	0	0
Sammanlagt ovan	50 269	42 333	17 360	77	63	26
Flygresor över 50 mil	356 536	358 844	236 000	549	537	348

Beskrivning av insamlat resultat

Uppgifterna har blivit mera exakta, stabila och jämförbara över tid efter byte av resebyrå. Överensstämmelsen vid jämförelse med siffror ur vårt ekonomisystem är också bättre.

Större delen av flygresorna under 50 mil har gått över Östersjön. Endast ett fåtal har gått till platser på fastlandet, som t.ex. Göteborg eller Sundsvall.

Andelen tågresor har ökat betydligt, men det framgår inte tydligt av ovanstående redovisning.

CO₂-utsläpp från bussresor har inte kunnat beräknas på ett meningsfullt sätt ur leverantörsuppgifter eller ekonomisystem, men är sannolikt betydligt lägre än utsläppen från bilresor.

Den till synes stora ökningen av utsläpp från bilresor är till större delen skenbar, beror på ändrad beräkningsmodell fr.o.m. i år. Nu används Naturvårdsverkets schabloner konsekvent. Tidigare användes ett eget system. Med det gamla systemet skulle årets utsläpp bli 12 293 kg CO₂, dvs. en ökning från 2012 med 7,5 %.

Hur uppgifterna är framtagna

Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Utsläpp från resor med egen bil, taxi och hyrbil har uppskattats utgående från kostnader registrerade i vårt EA-system i kombination med uppgifter ur Naturvårdsverkets schablonlistor.

Schablonlista som Naturvårdsverket tillhandahåller

2. Energianvändning

Energianvändning i lokaler

	kWh totalt		
	2013	2012	2011
Verksamhetsel	2 943 000	3 164 000	3 340 000
Fastighetsel	1 962 000	2 109 000	2 231 000
Värme	6 164 000	6 635 000	6 730 000
Kyla	991 000	1 297 000	1 454 000
Totalt	12 060 000	13 205 000	13 755 000

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
Verksamhetsel	4 535	4 737	4 926	50	54	56
Fastighetsel	3 023	3 157	3 291	33	36	37
Värme	9 498	9 933	9 926	104	112	113
Kyla	1 527	1 942	2 145	17	22	24
Totalt	18 582	19 768	20 288	204	224	230

Energianvändning utanför lokaler

	kWh totalt		
	2013	2012	2011
El	0		

Normalårskorrigerering

Värmeförbrukningen är normalårskorrigerad.

Förnybar energi

	2013	2012	2011
Verksamhetsel	53 %	53 %	53 %
Fastighetsel	53 %	53 %	53 %
Värme	75 %	75 %	75 %
Kyla	75 %	75 %	75 %
Utanför lokaler	%	%	%
Totalt	66 %	66 %	66 %

Beskrivning av insamlat resultat

Förbrukningen av såväl värme, kyla som el har minskat väsentligt, främst pga att fastighetsförvaltningen under året har fortsatt att bedriva ett aktivt energispararbete. En minskning av högskolans personal gör att förbrukningen per anställd inte har minskat lika mycket som den totala förbrukningen.

Den totalarea som använts i beräkningarna gäller liksom tidigare år uppvärmd area ("A-temp"), beräknad ur LOA.

Det har inte varit möjligt att mäta andelen verksamhetsel separat. Den har liksom tidigare år schablonmässigt beräknats som 60 % av den totala elförbrukningen. I verkligheten kan förhållandet mellan verksamhets- och fastighetsel ha förändrats eftersom de största besparingarna sannolikt har gjorts på verksamhetsel.

Hur uppgifterna är framtagna

Leverantörsuppgifter

3. Miljökrav i upphandling

Antal upphandlingar med miljökrav

	Antal st		
	2013	2012	2011
Anskaffningar med miljökrav	9 682	6 500	8 000
Anskaffningar totalt	12 261	11 700	16 000
Andel anskaffningar med miljökrav	79 %	56 %	50 %

Värde av upphandlingar med miljökrav

	Värde kr		
	2013	2012	2011
Anskaffningar med miljökrav	63 500 000	60 400 000	63 500 000
Anskaffningar totalt	96 000 000	95 600 000	120 000 000
Andel anskaffningar med miljökrav	66 %	63 %	53 %

Beskrivning av insamlat resultat

Antalet anskaffningar har ökat och antal med miljökrav har ökat mycket. Värdet av total anskaffning har ökat marginellt medan värdet med miljökrav ökat mera.

Mängden direktupphandlingar har minskat men för dessa upphandlingar har vi ingen möjlighet att redovisa om miljökrav har ställts. Jämfört med 2012 har värdet på resor minskat och andelen resor med miljökrav har ökat.

Vid samtliga upphandlingar över direktupphandlingsgränsen ställs miljökrav. Vi likställer således ett inköp från en avtalsleverantör med anskaffningar där vi har ställt miljökrav. Redovisade siffror är därför ett minimum (de leverantörer som vi är säkra på att vi har upphandlat med miljökrav) och kan möjligtvis vara högre. Vi har gjort denna bearbetning manuellt. Under 2013 har vi infört e-handel, vid nästa redovisning bör framtagningen av materialet ske mer automatiserat.

Hur uppgifterna är framtagna

Eget uppföljningssystem, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Vi har tagit fram ett underlag från Ekonomisystemet med uppgifter om samtliga anskaffningar av varor och tjänster för år 2013. Samtliga leverantörer har granskats och inköp från de upphandlade leverantörerna redovisas med miljökrav.

4. Frivilliga frågor

Frågor om policy

Har myndigheten ett internt styrande dokument för IT och miljö?

Nej

Frågor om IT-anskaffning

Andel IT-anskaffningar där miljökrav ställs av det totala antalet IT-anskaffningar per år.

	2013	2012	2011
Andel (%)	%	%	%
Värde (Skr)	Skr	Skr	Skr

Hur är dessa uppgifter framtagna ?

Vilken typ av miljöhänsyn har tagits vid IT-anskaffningar ?

Hur är dessa uppgifter framtagna ?

Frågor om energianvändning

Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt och per årsarbetskraft uppdelat på

	kWh			kWh/årsarbetskraft		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
PC-arbetsplats						
Skrivare						
Serverar och Serverrum						

Hur är dessa uppgifter framtagna ?

Frågor om resfria möten

Antal resfria möten totalt och per årsarbetskraft

	Antal			Antal/årsarbetskraft		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
Resfria möten						

Hur är dessa uppgifter framtagna ?

Frågor om förklaring till resultatet

Beskriv insamlat resultat